

Žena svedená na Slovensku, pod nesplněným slibem manželství, jest oprávněna žádati náhradu škody dle § 1328 obč. z. po svém svůdci, bydlícím na území historických zemí českých, přes to, že dle práva na Slovensku platného není tam takové svedení trestným činem. Podmínky a dosah těchto nároků náhradních.

Žalobkyně i žalovaný působili jako úředníci na Slovensku, kdež zapředli důvěrnou známost po slibu žalovaného, že pojme žalobkyni za manželku, jakmile se jeho služné zlepší. Na to byl žalovaný přeložen na Moravu a odtud psal žalobkyni, aby si hleděla v nynějším jeho působišti najíti službu, aby tak byli stále pohromadě. Ona této žádosti vyhověla tak, že se vzdala svého postavení na Slovensku, ale nové si na Moravě nenašla, nýbrž nastěhovala se ke svým rodičům a chystala si výbavu k očekávanému sňatku se žalovaným. Ten však asi po roce pod malichernou záminkou přerušil známost a prohlásil, že se nikdy se žalobkyní neožení. Svedená nevěsta podala nejprve na svého bývalého nápadníka trestní oznámení u soudu jeho bydliště pro přestupek dle § 506 tr. z., ale spis byl odstoupen okr. soudu na Slovensku, v jehož obvodě byl čin spáchán, kdež pak bylo trestní řízení zastaveno dle § 527 uh. tr. z., ježto dle práva, platného na Slovensku, netvoří tam svedení pod slibem manželství žádný trestní delikt.

V důsledku toho uplatnila pak svedená dívka civilní žalobou proti býv. ženichu své náhradní nároky, jednak na ušlém služném ode dne výstupu ze služby až do dne, kdy se jí podařilo najíti nové výdělečné zaměstnání, dále na odškodné za zmenšenou vyhlídku na jiný sňatek a za znehodnocenou výbavu.

Soud I. stolice vyhověl, ač v rozsahu sníženém, žalobě ohledně obou poslednějších odškodňovacích nároků, kdežto ohledně náhrady za ušlé služné zamítl žalobu. Proti tomuto rozsudku podaly obě strany odvolání, které však bylo odvolacím soudem ohledně obou stran zamítnuto, a také nejvyšší soud nevyhověl dovolání žádné ze stran, připojiv tyto

důvody:

K dovolání žalovaného:

Co se týká náhrady škody za zmenšenou vyhlídku na zaopatření sňatkem, jest sice správné, že trestní právo, platné na území Slovenska a Podk. Rusi nezná s výjimkou zde v úvahu nepřicházející trestního činu obdobného přestupku § 506 tr. práva, platného v t. zv. historických zemích. Svedení k souloži pod slibem manželství není však ani podle práva historických zemí samo o sobě ohroženo žádnou trestní sankcí, nýbrž teprve bezdůvodné nesplnění příslibu.

Nesejde proto na tom, že dovolatel přiměl žalobkyni slibem manželství k souloži v K . . . na Slovensku, když udržuje nyní naději na sňatek, pokračoval s ní v intimních stycích také na Moravě. Teprve tímto jednáním byla naplněna skutková podstata § 506 tr. z. a, poněvadž se tak stalo na Moravě, nemůže se dovolatel

odvolávati na předpisy práva slovenského. Na tom, že pro tento čin nebyl dovolatel trestně odsouzen, s hlediska civ. právního nesejde.

Každý mimomanželský pohlavní styk zbavuje ženu její pohlavní cti. Povinnost k náhradě je dána již tím, že došlo ke styku za předpokladů v § 1328 obč. z. uvedených. Nezbytnou podmínkou této povinnosti není však, aby se intimní styk stal veřejně známý. Tím spíše má ovšem žalobkyně nárok na náhradu, když bylo zjištěno, že její poměr s dovolatelem nezůstal utajen, nehledě ani k tomu, že dovolatel svým jednáním jí znemožnil naději zaopatřiti se sňatkem v době, kdy pro svůj věk měla právě největší možnost se provdati. Žalobkyni byl proto právem tento její nárok přiznán.

Pokud jde o jeho výši, odkazuje se dovolatel na vyřízení dovolání žalobčína.

K nároku na znehodnocení výbavy se podotýká, že nákupní cena její činila 14.501 Kč 65 h. Její hodnota poklesla nyní podle znalce o 45—50%, průměrně tedy o 47¹/₂%. Výpočet jejího znehodnocení o 6888 Kč 30 h odpovídá tedy posudku znaleckému, takže tu není řečeného rozporu se spisy. Rozsudek není v tomto výroku tedy právně mylným. Jde o skutečnou škodu, která vznikla žalobkyni marným pořízením výbavy za vyšší cenu a znehodnocenou částečně demodováním. Jde tu tedy v obojím směru o škodu krytou předpisem § 1328 obč. z. (srovnej sb. nejv. s. č. 5968).

K vývodům dovolání se dále podotýká, že bezdůvodný odstup od slibu sňatku má význam jen pro vznik nároku na náhradu škody; škodu samu musí svůdce hraditi v rozsahu stanoveném § 1328 obč. z. bez ohledu na to, kdy vznikla, jen, když s k u t e ě n ě vznikla z příčin v § 1328 obč. z. uvedených. To žalobkyně, které průtah ve vymáhání škody nebyl vytýkán, prokázala a byla jí částka 6888'30 Kč právem přisouzena.

K dovolání žalobkyně jest uvést, že výrok o výši náhrady za zmenšenou naději na zaopatření sňatkem napadá dovolatelka výtkou odporu se spisy a právní mylností (§ 503 č. 3 a 4 cřs.). Prvý soud zjistiv, že dovolatelka požívala dobré pověsti a byla dbalá na sebe, skutečně přihlédl při vyměření odškodného k rodinným a sociálním jejím poměrům, k jejímu věku a vzdělání, vzal v úvahu také zbývající možnost jejího provdání, takže přihlédl ke všem podstatným hlediskům, rozhodným pro posouzení výše požadované náhrady. Vyslovil-li obsahově totéž odvolací soud, poukazuje na důvody I. soudu, neoctl se v odporu se spisy, zejména ne s rozsudkem I. soudu, jenž je mu neprávem vytýkán.

Dovolatelka sama připustila, že její vyhlídka na zaopatření sňatkem není úplně vyloučena. Nepochybil proto odvolací soud při výkladu předpisu § 1328 obč. z., jestliže při stanovení výše odškodného vzal v úvahu jen zmenšenou možnost jejího provdání. Dovolací soud, uváživ skutečnosti, jež pro své rozhodnutí o výši odškodného správně uvedl soud odvolací, a přihlédnuv ještě k výši věna, které dovolatelka očekává, souhlasí s odvolacím soudem, že částkou 15.000 Kč jest vyvážena přiměřeně újma ve ztížení sňatku,

jež odvolatelce vznikla jednáním žalovaného. Dovolatelka poukazuje neprávem na rozhodnutí nejvyššího soudu v jejím dovolání uvedená. V rozhodnutí č. 1996 sb. nejv. s. bylo přihlédnuto též k znehodnocené měně a k tomu, že znásilněná byla připravena o možnost dalšího vzdělání, rozhodnutím č. 5941 bylo přisouzeno svedené 6000 Kč, nikoliv 10.000 Kč, jak nesprávně uvádí odvolání, a rozhodnutím č. 11280 a 9376 neřešil nejvyšší soud vůbec otázku výše přiměřeného odškodného.

Pokud lze ve vývodech, čelících proti výroku rozsudku, jímž zamítnut nárok dovolatelčin na náhradu ušlého služného a remuneraci, vůbec spatřovati provedení výtky odporu se spisy podle č. 3 § 503 čr.s., není výtky tato důvodná. Odvolací soud uvedl výpověď jen L. R., T. Z. i k výpovědi žalobkyně, pokládal však, jak z důvodu napadeného rozsudku je patrné, pro rozhodnutí této otázky za podstatný jen obsah korespondence žalovaného. Poněvadž pravost dopisů strany uznaly, stal se celý obsah jejich, když jimi byl důkaz proveden, součástí procesní látky, k němuž byl odvolací soud povinen hleděti při svém rozhodování. Žalovaný popřel důvodnost nároku a stihlo ho proto průvodní břemeno žalobkyně.

Výklad obsahu listin v otázce, zda je nárok důvodný, jest však již věcí právního posouzení. Dovolatelka marně vytýká odpor se spisy, poukazujíc na rozhodnutí č. 4306 sb. nejv. s., kde se žalovaný k e s v é o b r a n ě vůbec nedovolával určité listiny, o níž také nebyla učiněna ve výsledcích původního řízení žádná zmínka. V podstatě jde o výtku právní mylnosti, jež však není důvodná. Příkaz, aby se dovolatelka vzdala bezpodmínečně svého místa na Slovensku, nelze z dopisu žalovaného dovoditi. Tomu odporuje nejen dopis z 10. 8. 1929, kde žalovaný žádá dovolatelku, by se do B. na Moravě přestěhovala, ale aby si našla tam zaměstnání, nýbrž také i dopis z 28. 7. 1928, kde žalovaný výslovně radí dovolatelce, aby na Slovensku zůstala potud, dokud si na Moravě v B. nenajde místo. Těmto dopisům nelze jinak rozuměti, než, že žalovaný činil přestěhování dovolatelčino ze Slovenska do B. závislým na tom, že si dovolatelka najde v B. zaměstnání. Jestliže se dovolatelka přes to vzdala svého místa na Slovensku, ačkoliv si v B. žádného zaměstnání nenašla, tedy jednala neopatrně a musí následky toho nésti sama. Na věci by nic nezměnila ani tvrzená ústní úmluva z listopadu 1929, aby se totiž na Slovensko vrátila ještě na půl roku a pak aby se vrátila k rodičům, jak se o tom také zmiňuje dovolatel v dopisu z 29. 7. 1929, neboť i tu bylo by příkazem prosté opatrnosti, když obsah dopisu nebyl tak jednoznačný, jak se nyní snaží dovoditi dovolatelka, aby se po uplynutí této delší lhůty dotázala žalovaného, dříve ještě, než se místa svého vzdala, jak on svoji žádost míní a zdali na ní setrvává. To, že se vzdala místa proto, že prý byla zasnoubena a se zřetelem na slibovaný sňatek, samo o sobě nemohlo založiti pro žalovaného povinnost k žádané náhradě.

Hledíc k výsledkům dovolacího řízení, v němž záviselo rozhod-

nutí částečně i na volném uvážení soudu, bylo podle § 43 odst. 1 crs. vysloveno, že se útraty dovolacího řízení vzájemně zrušují.
(Rozh. nejv. s. z 23. 5. 1936, čj. Rv. II 791/34.)

V. s. r. Karel Křepelka.

Veřejná žaloba podle § 14, odst. 5 zákona o ochraně cti může býti vznesena, i když byl již podán obžalovací spis pro týž čin, ale podle jiného než zákona o ochraně cti, dokud žalobní právo státního zastupitelství nebylo konsumováno rozsudkem.

Zmocnění podle § 22, odst. 1 téhož zák. bylo v takovém případě vykázano včas, stalo-li se tak před vznesením eventuální veřejné žaloby podle § 14, odst. 5 téhož zák., třebas až po podání obžalovacího spisu pro týž čin, ale podle jiného než zákona o ochraně cti.

Obžalovaný, byv upomenut o zaplacení dodaného zboží, oznámil dopisem, že zboží zaslané na dobírku zaplatil při vyplacení zásilky, a že úředník, který peníze inkasoval, zapomněl je ve své kapse. Státní zastupitelství spatřovalo v obsahu dopisu obvinění onoho úředníka čl. drah ze zločinu zneužití moci úřední, pročež podalo obžalovací spis, v němž čin označen jako zločin křivého obvinění podle § 209 tr. z. Teprve při hlavním přeličení, konaném o uvedené obžalobě, dal napadený úředník státnímu zástupci zmocnění ke stíhání po rozumu § 22 zákona o ochraně cti. V důsledku toho učinil státní zástupce ještě před ukončením průvodního řízení návrh podle obžalovacího spisu pro zločin křivého obvinění podle § 209 tr. z., a další eventuální návrh pro přestupek utržení na cti podle § 3 zák. o ochr. cti. Nalézací soud uznal pak obžalovaného vinným pouze přestupkem podle § 3 zák. o ochr. cti. Proti tomuto výroku namítala zmateční stížnost obžalovaného s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281 č. 9 b tr. ř., že stíhání veřejnou žalobou podle § 14, odst. 5 zák. o ochr. cti bylo nepřipustné, ježto stíhání veřejnou žalobou je podle § 22 téhož zák. vyloučeno, nebylo-li zmocnění potřebné k veřejné žalobě vykázano soudu nejpozději při podání obžalovacího spisu.

Bylo třeba zabývat se otázkou:

a) zda zmocnění podle § 22, odst. 1 zák. o ochr. cti musí být vykázano soudu bezpodmínečně již při podání obžalovacího spisu pro čin, o nějž jde, ať byl v obžalovacím spisu podřaděn pod ustanovení kteréhokoliv trestného zákona, neb zda nutnost vykázení zmocnění již při podání obžalovacího spisu omezena je pouze na případ, kdy obžalovací spis stíhá čin, o nějž jde, podle zákona o ochraně cti (Pozn. Doslov § 22, odst. 1 zák. o ochr. cti: »Je-li k veřejné žalobě potřebí zmocnění« nasvědčuje výkladu, že veřejnou žalobou zde míněnou je pouze veřejná žaloba po rozumu § 14, odst. 2, 5 zák. o ochr. cti, t. j. byl-li čin stíhán jako trestný čin podle § 1 až 3 cit. zák., neboť pouze k této »veřejné žalobě« je potřebí »zmocnění« oprávněného subjektu).